

Adam Bohdan

ZNACZENIE OCHRONY BIERNEJ DLA ZACHOWANIA POROSTÓW – RELIKTÓW LASÓW POCHODZENIA PIERWOTNEGO W PUSZCZY BIAŁOWIESKIEJ

The importance of passive protection to preservation of lichens - relics of the primeval forests in the Białowieża Forest

ABSTRAKT: Artykuł stanowi próbę odpowiedzi na pytanie - czy ochrona bierna ma znaczenie dla zachowania wybranych makroporostów zaliczanych do grupy reliktywów puszczańskich? Prace prowadzone były w obrębie Puszczy Białowieskiej i dotyczyły skrajnie rzadkich gatunków porostów. Dla dwóch badanych gatunków: *Evernia divaricata*, *Usnea cetarina* badany kompleks stanowi najważniejsze refugium w kraju. Dla trzech kolejnych gatunków - *Lobaria amplissima*, *Ramalina thrausta*, *Usnea glabrescens* Puszcza Białowieska stanowi ostatnie refugium na Nizinie Środkowoeuropejskiej. Sprawdzono rozmieszczenie poszczególnych gatunków w obszarach o różnej randze ochronnej, rozkład pierścienia poszczególnych forofitów oraz wiek drzewostanu na stanowiskach porostów. W najlepiej zachowanym fragmencie Białowieskiego Parku Narodowego odnotowano najwięcej stanowisk gatunków: *Evernia divaricata*, *Ramalina thrausta*, *Usnea ceratina*, *Usnea glabrescens*. Najwięcej stanowisk *Lobaria amplissima* odnotowano w Rezerwacie Lasy Naturalne Puszczy Białowieskiej.

SŁOWA KLUCZOWE: porosty, *Evernia divaricata*, *Lobaria amplissima*, *Ramalina thrausta*, *Usnea ceratina*, *Usnea glabrescens*

ABSTRACT: This article attempts to answer the question - whether passive protection is significant for the preservation of selected macrolichens classified as old forest species? The work was carried out within the Białowieża Forest and was focused on extremely rare relic species. For two of them: *Evernia divaricata* and *Usnea cetarina*, the examined complex is the most important refuge in the country. For three other species: *Lobaria amplissima*, *Ramalina thrausta*, *Usnea glabrescens* Białowieża Forest is the last refuge in Central European Lowland. Distribution of individual species within areas, diameter at breast height of phorophyte and age of the tree stands were surveyed. Most of the species: *Evernia divaricata*, *Ramalina thrausta*, *Ceratina Usnea*, *Usnea glabrescens* preferred the oldest and most protected part of the Białowieski National Park, while *Lobaria amplissima* preferred Natural Forest Reserve Białowieża Forest outside the National Park.

KEY WORDS: lichens, *Evernia divaricata*, *Lobaria amplissima*, *Ramalina thrausta*, *Usnea ceratina*, *Usnea glabrescens*